

Kelimeler ve Renkler

13 ROMAN
13 RESİM

İSKENDER PALA ROMANLARINDAN

İSKENDER PALA ROMANLARINDAN

Kelimeler ve Renkler

---

13 ROMAN
13 RESİM

ÜSKÜDAR
BELEDİYESİ

KELİMELER VE RENKLER / Words and Colors

Üsküdar Belediyesi Adına Sahibi / Owner on Behalf of Üsküdar Municipality

Hilmi TÜRKMEN

Belediye Başkanı / Mayor

Kültür Sanat Danışmanı / Culture and Art Advisor

Gülsüm HASBAL İSMAİLOĞLU

Genel Koordinatör / General Coordinator

Zekeriya ŞANLIER / Başkan Yardımcısı

Kültür İşleri Müdürü / Cultural Affairs Director

Mesut MEYVECİ

Sergi Küratörü / Curator

Murat KURT / Multidisipliner Sanatçı

Kitap Tasarım / Book Design

Tuğra YILMAZ / Art Direktör

Baskı ve Cilt / Printing and Binding

Hat Baskı Sanatları San. ve Tic. Ltd. Şti
Gümüşsuyu Cad. 2. Matbaacılar Sitesi ZA5

Topkapı / İstanbul / Türkiye

Sertifika No: 49114

ISBN: 978-605-9719-85-8

Kültür Yayınları No: 161

Kasım / November 2022

Bu kitapta yayınlanan yazı ve resimlerin bütün hakları saklıdır. Yasal sınırlar içerisinde ve kaynak göstermek suretiyle yapılacak alıntılar dışında her türlü kullanım ve çoğaltma yayıncının yazılı iznine tabidir. / All rights of the texts and pictures published in this book are reserved. within legal limits and source except for the quotations to be made by showing, all kinds of use and reproduction are subject to the written permission of the publisher.

İSKENDER PALA ROMANLARINDAN

Kelimeler ve Renkler

13 ROMAN
13 RESİM

4-5

TAKDİM / Hilmi TÜRKMEN
Üsküdar Belediye Başkanı / Mayor of Üsküdar

6-9

ÖNSÖZ / İskender PALA
Yazar / Author

10

SUNUŞ / Murat KURT
Multidisipliner Sanatçı - Küratör / Multidisciplinary Artist - Curator

11

ESERLER / Works of Art

12-15

Murat KURT

16-19

Ceyda HÜSEYİNOĞLU

20-23

Ataman OĞUZ

24-27

Hürrem ÖZERDEN

28-31

Mustafa SÖNMEZ

32-35

Gültekin SERBEST

36-39

Handan KORKMAZ

40-43

Erhan HÖKELEK

44-47

Erol KILIÇ

48-51

Figen BATI

52-55

Evren GÜL

56-59

Müfit İŞLER

60-63

Talip KESER

Hilmi Türkmen

BELEDİYE BAŞKANI

Mayor

İskender Pala, klasik ve modern edebiyatımızın, yakın ve uzak tarihimizin izlerini süren, bu izleri milli ve idealist bir bakış açısıyla kitaplaştıran ama yanı zamanda hakikati duygulara, efsanelere feda etmeyen büyük bir yazarımızdır. Onun romanlarında insanlık tablolarını görebilir, Türkiye'nin kalp atışlarını duyabilir, İslam'ın güzelliklerini hissedebilirsiniz. Aşk, tarih, dostluk, tasavvuf, gelecek tasavvuru, serüven gibi kavramlar sayfalardan taşarak zihnimize, gönlümüze işler.

Yıllardır ülkemizin en çok okunan yazarlarından biri olmasının sırrı buralarda saklı. Bütün bunların yanında romanlarındaki sinematografik kurgu ve görsel zenginlik de dikkat çekicidir. Romanlarının bir yerinde eski veya güncel bir Üsküdar anlatısı gördüğümüzde mesela hemen şehrin o hali gözümüzde canlanır. Sanki o devirde yaşamış gibi oluruz. Peki, buradan resim sanatına bir yol açmak da mümkün olabilir miydi? Bu soruyla birlikte ortaya çıkan Kelimeler ve Renkler sergisi İskender Pala'nın romanlarından alınan ilhamlardan doğmuş resimlerden oluşuyor.

Farklı kuşaklardan ve farklı resim anlayışlarına sahip günümüz ressamlarının yorumlarından ve eserlerinde oluşan sergimizde İskender Pala'nın romanlarının ressamların ruhunda bıraktığı izleri göreceksiniz.

Böylesi sanat, his ve ilham odaklı zarif sanat buluşmalarının bize verdiği mesajı önemsiyoruz. Sanat her zaman ve her yerde kendine bir ifade imkânı buluyor. Bazen doğadan duyulan bir ses besteye dönüşür bazen bir şiir bir şarkıya güfte olur. Bazen bir yönetmen bir tablonun filmini çeker bazen de bu sergide olduğu gibi romanlardan resimlere, kelimelerden renklere, fırça darbelerine bir yol uzanır.

Kelimeler ve Renkler sergisini tam da bu vesileyle benimsedik ve beğendik. Böylesi bir sergiye ev sahipliği yapmaktan mutluluk duyuyoruz. Emeği geçen tüm sanatçılarımıza teşekkür ederiz.

İyi ki sanat var

İskender Pala is a distinguished writer who has researched our classic and modern literature, in as well as our distant and recent history. He is known for producing works based on this research that are steeped in a national and idealist perspective, all the while ensuring that truth is not sacrificed to feelings and legends. In his novels, you can grasp landscapes of humanity, hear the beating heart of Turkey, and sense the beauties of Islam. Concepts such as love, history, friendship, mysticism, vision of the future and adventure spill over the pages and penetrate our minds and hearts.

This quality of his works is the secret behind why he has been one of the most read authors of Turkey for years. What's more, his novels have a cinematic narrative style and are visually rich. For example, whenever we see account of Üsküdar in one of his works, regardless of whether it's from the past or from a more recent era, we can immediately get a sense of what the city is like. It's as if we lived there at the time being described. Given this quality of Pala's works, we wondered if they could possibly serve as a source of inspiration for paintings. The Words and Colors exhibition that has resulted from this question consists of paintings done by artists whose imaginations were sparked by the contents of İskender Pala's novels.

This inspiration is clearly evident in these paintings, which have been done by contemporary artists coming from different generations and having various approaches towards painting, and reflect their different interpretations of the impact left on them by Pala's works.

We care about the message that such art, feeling and inspiration-oriented art gatherings convey to us. Art always and everywhere finds an opportunity to express itself. Sometimes a sound heard in nature turns into a composition, sometimes a poem becomes the lyrics to a song. Sometimes a director makes a film of a painting, and sometimes a path stretches out from novels into paintings, from words to colors and brush strokes.

It's within this vein that we have embraced and greatly appreciated the Words and Colors exhibition. We are delighted to host such an exhibition. We thank all the artists who have contributed to it.

Good thing there's art.

İskender Pala

YAZAR

Author

Sözünün anlaşılabilmesi için tabiatta gördüğü bir nesneyi resmederek veya yalınlaştırılmış figürlerini çizerek muhatabının muhayyilesini harekete geçiren ilk insan, farkında olmadan yazı ile resmin de ortak tarihini başlatmış oldu. Sonrakiler buna hiyeroglif dediler.

Sözlerin anlaşılabilmesi şüphesiz çok önemliydi ama kelimelere hizmet veren çizimlerin giderek gelişmesi ve renklerle buluşup başlı başına soyut bir lisan kazanması insanlığa bambaşka bir anlatım yolu sundu; resim. Resme rağmen söz hâlâ hükmünü yürütmeye devam ediyordu ve atalarımız sözün daha iyi anlaşılabilmesi için el yazması kitapların bazı sayfalarını resimler için boş bırakmayı geleneğe dönüştürdüler; maharetli bir nakkaş, inceden ince kıl kalemle oraya görkemli minyatür sıdırabilsin diye.

Sözün sahibi ve ustası olan doğulu müellifler, okuyucularına vermek istedikleri bilgi, fikir, hayal veya anlayışı kelimelerle anlatmaya, ardından da "Daha iyi anlamak için şu resmi de senin için çizdik!" imasında bulunurcasına renklerin ve desenlerin zenginliğine müracaat etmeye böyle başladılar. Divanlar, mesneviler, haşiyeler, şerhler ve hikayeler çağına ait el yazması eserlerin sayfaları arasında sık sık minyatürlere rastlanması bu yüzdendir. Kırk yılı aşkın zamandır o sayfaları okur veya o nakışlara bakarken kelimelerle renkler arasında sık sık bocalamış, usta yazarların ve şairlerin sözleri karşısında renklerin lâl kalışını, usta nakkaşların minyatürlerinde ise kelimelerin ebkem oluşunu bazen hayretle ama çoğunlukla hayranlıkla izlemiştir. Renklere veya kelimelere ustaca kompozisyonlar biçen sanatçılara ise gıpta etmemek hiç elde midir? Onlar ki hayalleri bilgiyle, düşünceyle, toplum vicdaniyla ya da beşeri eylemlerle durmadan dönüştürerek kelimelerle renkler arasına yakınlıklar veya gerilimler koydular.

The first person to have activated the imagination of the person with whom he is talking by painting or making a simplified drawing of an object found in nature to get that person to understand what he is talking about unwittingly initiated the common history of writing and painting. Subsequent people referred to these pictorial drawings as hieroglyphics. Being able to understand words was undoubtedly crucial, but the gradual development of drawings to serve as words and the acquisition of an abstract language by combining with colors offered humanity a completely different way of expression: the picture. Despite the picture, the word still prevailed, and our ancestors created the tradition of leaving some pages of manuscripts blank so that pictures could be added to make the word better understood.

A skillful artist could fit a magnificent miniature drawing in the blank spaces with his thin bristle brush. The eastern authors, who were the owners and masters of the word, tried to convey to their readers information, ideas, dreams or viewpoints with words, and then said, "Here, we have drawn this picture for you so you can understand it better!" This is how they began to use the richness of colors and designs, as if hinting at them. This is why miniatures are frequently seen among the pages of manuscripts belonging to the age of divans, mesnevis, annotations, commentaries and stories. For more than forty years, whenever I read those pages or look at those drawings, I have always been awestruck by how the miniatures painted by master artists so colorfully and adeptly reflected the words the master wordsmiths elected to choose, even as they struggled to find just the right ones. Is it possible not to envy artists who skillfully create compositions for colors or words? They wedge affinities or tensions between words and colors by constantly transforming imaginings through knowledge, thought, social conscience or human actions.

Bu yüzden ki bazı kelime ustalarının satırları arasında güçlü portreler, muhteşem peyzajlar, soyut betimlemeler, dikkat çekici figürler, şahane natüramurlar birer birer gözümüzün önünden geçerler. Eğer bir ressam, eski divanlarda yer alan gazelleri, kasideleri, zafernameleri, mersiyeleri okurken mısraların dimağında bıraktığı etkiyi renklere dökmeyi deneseydi belki de muhteşem bir tarihi resim koleksiyonu ortaya çıkarmış olurdu.

Kendi adıma, Fuzulî'nin Leyla ile Mecnun'unu okurken kelimelerin gücüne yaslandığı lirik veya epik tasvirleri yahut Şeyh Galib'in Hüsn ü Aşk içinde fısıldadığı mistik veya romantik mısraları başlı başına birer tablo olarak izlemekten sonsuz lezzetler aldığımı, hayalimde renklere bürünen kelimeleri arasında derin bir haz duyarak sermest dolaştığımı her zaman itiraf eder ve her itirafta onları bir kez daha kıskanırım.

Tevfik Fikret'in şiirlerinde resmini, resimlerinde de şiirini bulmamak mümkün müdür? Kalem ile palet arasındaki tercih; tablo gibi şiir yahut şiir gibi tabloya kim hayır diyebilir? Keza Bedri Rahmi... Daha beride İlhan Berk... Ve Tanpınar'ın, şekeri suda eritircesine şiirle resmi meczeden engin yorumları; kelimeler ile renkler arasındaki gelgitleri...

This is why powerful portraits, magnificent landscapes abstract descriptions, remarkable figures, and superb still lifes pass before our eyes one by one, between the lines of some word masters. If a painter had tried to express the impact of the verses on his mind while reading the ghazals, odes, victories and elegies in the old divans, perhaps he would have produced a grand collection of historical paintings. Speaking for myself, while reading Leyla and Mejnun by Fuzulî, I derive endless pleasure from the lyric or epic depictions arising from the power of words, or the mystical or romantic verses whispered by Sheikh Galib in Hüsn ü Aşk as a painting all by itself. I must confess that I get intoxicated with pleasure, envying them even more with every confession. Is it possible not to find Tevfik Fikret' picture in his poems and his poetry in his paintings? The choice between pen and palette ... Who can say no to a poem like a painting or a painting like a poem? Likewise, Bedri Rahmi... And more recently, İlhan Berk... And Tanpınar's vast interpretations that combine painting with poetry, as if dissolving sugar in water; the tides between words and colors...

*Nearly everyone says that white is the color of purity; and then adds freshness, innovation, peace and beauty to its abstract characteristics... I believe this, too, while writing, the black ink of my pen always drips onto the white paper with these descriptions. Then comes blue; it occupies a place on the pages as the house of serenity, vastness, contemplation and hope. The enthusiasm and excitement in green becomes the name of a passion in my soul. And the color of love is definitely red for me, in contrast to the color purple of shame...

Beyaz için hemen herkes saflığın rengi der; ardından soyuttaki tazeliği, yeniliği, barışı, güzelliği sıralar... Buna ben de inanırım ve yazarken kalemimin kara mürekkebi beyaz kağıtlara hep bu betimlemelerle damlar. Sonra mavi gelir; dinginliğin, enginlerin, tefekkürün ve umudun evi olarak mekan tutar sayfalarda. Yeşildeki şevk ve heyecan coşkusu ruhumda bir iştiyakın adı olur. Ve aşkın rengi benim için kesinlikle kırmızıdır, utancın mor rengine karşılık...

Kelimelerimdeki renklere takıntılı müşkülpesentliğimdir ki yıllar yılı içimde bir heves büyüttü: "Acaba dikkatli bir okuyucu, mesleki hayatımı dolduran kelimelerin bana ilham ettiği renkleri romanlarımdan derleyip bir tablo yapsa, ortaya nasıl bir resim çıkardı?" Kelimeler ve Renkler işte bu uzun soluklu sorunun cevabını arama serüveninden ibarettir.

Bir önceki sonbaharda, ressam dostlarımla bulduğumuz bir akşam yemeğinde hayalimi kendileriyle paylaşmıştım. Sohbet uzadı, meram maksada dönüştü ve sağ olsunlar, romanlarımdan birini okuyup buna göre bir resim yapacaklarına dair lütfen ve keremen bana söz verdiler. Sanatın özgür ruhuna uygun olarak ortaya çıkacak sanat eseriyle alakalı hiçbir öneri yahut yönlendirme aramızda söz konusu olmadı. Benim için o akşam başlayan heyecan verici süreç bir yıl sonra, 25 Kasım 2022 akşamında, Kelimeler ve Renkler adıyla hedefe ulaşmış oldu.

Minnet, teşekkür, meveddet, muhabbet ve's-salam...¹

¹ Hedefe giden yolu hepimiz için kolaylaştırıp başarıyla haritasını çizen sevgili dostum Murat Kurt başta olmak üzere bütün ressam arkadaşlarıma, serginin gerçekleşmesini sağlayan Üsküdar Belediyesi'ne ve emeği geçen herkese yegan yegan teşekkür ederim.

It is my obsessive fastidiousness with the colors in my words that over the years has produced an enthusiasm in me. "I wonder if a careful reader were to compile the colors inspired by the words from my novels that have filled my professional life, what kind of painting would he make?" Words and Colors consists of the adventure of searching for the answer to this long-standing question.

I shared my dream one autumn with my painter friends at a dinner party. As the conversation went on, my curiosity turned into a goal, and they kindly promised me that they would read one of my novels and create a painting based on the novel they read. In order to allow the free spirit of art to have its way, we did not come up with any suggestions or guidance regarding the work of art that was to be produced. The exciting process that began on that evening for me came to fruition with an exhibition, entitled Words and Colors, what will be held on 25 November 2022.

Gratitude, thanks, love and muhabbet ve's-salam...¹

¹ I would like to thank all my artist colleagues, especially my dear friend Murat Kurt, who successfully drew the roadmap to the goal, making it easier for all of us to attain it, and the Üsküdar municipality for making the exhibition possible, and everyone who worked to make the exhibition happen.

Aşk Resmin Âşık Öğrenmek Gerek Pervâneden Kim Yanar Gördükde Şem'in Âteş-i Sûzânına

*It is necessary to learn from the butterfly, which is able to give up its life without a thought because he loves it.
The butterfly will immediately throw itself into the burning flame of the candle when it sees its beloved.*

Fuzûlî

Murat Kurt

MULTİDİSİPLİNER SANATÇI / KÜRATÖR
Multidisciplinary Artist / Curator

ESELER
works of art

Murat Kurt

Murat Kurt'un, Babil'de Ölüm İstanbul'da Aşk adlı muhteşem İskender Pala romanından ilham alarak yaptığı eseridir. Bilindiği gibi Fuzuli tarafından yazılan Leyla ve Mecnun mesnevisi, bu ölümsüz aşk hikayesinin anlatıldığı en etkili eser olarak kabul ediliyor. Babil'de Ölüm İstanbul'da Aşk romanı ise bu meşhur mesnevinin şairi tarafından yazılan ilk el yazması nüshanın başından geçen olayları kurgusal bir şekilde ele alıyor. Ne hazindir ki, romanı dilinden okuduğumuz, Fuzulî'nin el yazması eseri de Leyla'ya aşık.

Murat Kurt'un, divan şairlerinin unutulmaz dizelerini kufi yazıyı bir araç olarak kullanarak çağdaş resim ve heykellere dönüştürdüğü sanat serüveninin başlarına gidecek olursak onun ilham aldığı temel konulardan birinin Leyla olduğunu görürüz. Nitekim bu eserde de Murat Kurt Mecnun'un Leyla'ya olan aşkından yola çıkarak tuvalinde yüzlerce Leyla biçimlendiriyor.

Mecnun'un aşkının onu çılgına çevirdiği süreçten hareketle resmin kırmızıdan başlayan etkisi. Mecnun'un tuvaldeki her bir Leyla yazısı gibi nereye bakarsa gördüğü Leyla, Leyla, Leyla. Büyüklü, küçüklü, derinlikli ve renkten renge geçen Leyla'lar. Mecnun'un içsel aşk yolculuğunun en içinden çıkılmaz süreçlerinde tuvalde gördüğümüz renk geçişleri. Aşığın her hali gibi. Mecnun'un onu dönüştüren aşk macerası. Yine hep Leyla. Aşkın tüm hallerini yaşayan Mecnun'un nihayet ilahi aşka geçişi ve tuvalde Leyla'nın mor renkle buluşması.

Tablonun tamamında tüm yazının, sanatsevere göre önünde ya da arkasında yer alan kafes görüntüsü. Kafesin ressam tarafından siyah renkte resmedilmesi boşuna değil şüphesiz. Kafes esasında herkesin kendi ruhunun parmaklıkları. Burada kişi tarafını kendi belirliyor. Herkes kendi Leyla'sının parmaklıklarının ardında ya da önünde yer alıyor.

This painting by Mura Kurt was inspired by İskender Pala's great novel Babil'de Ölüm İstanbul'da Aşk/Death in Babylon, Love in Istanbul. As it is known, the mesnevi Leyla and Mejnun written by Fuzuli, is considered to be the most influential work in which this immortal love story is told. The novel Death in Babylon, Love in Istanbul, on the other hand, deals with the events that come at the beginning of the first manuscript copy of this famous mesnevi in a fictional way. What stands out in sharp relief from the language of both the original manuscript and the novel is the all-consuming love Mejnun has for Leyla.

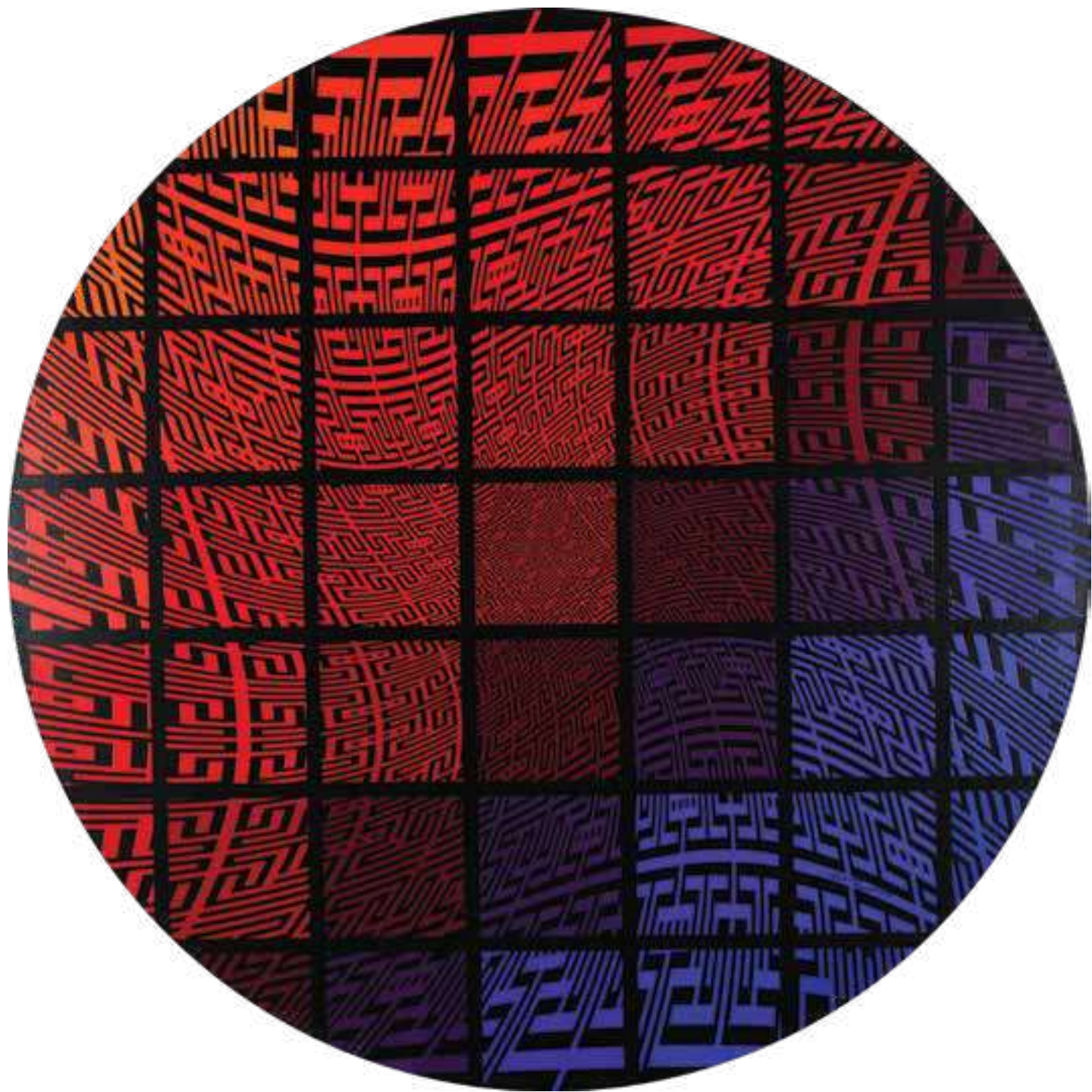
If we go back to the beginning of Murat Kurt's artistic adventure, in which he transformed the unforgettable lines of divan poets into contemporary paintings and sculptures by using Kufic writing as a tool, we see that one of the main subjects he was inspired by was Leyla. As a matter of fact, in this work, Murat Kurt shapes hundreds of Leylas on his canvas, based on Mejnun's love for Leyla. The effect of the painting, starting from red, based on the process in which Mejnun's love drove him crazy. Everywhere Mejnun sees Leyla, Leyla, Leyla, like every Leyla written on the canvas. Big, small, deep and changing color, but always Leyla. The color transitions we see on the canvas represent the most difficult processes of Mejnun's inner love. Like any form of love. It is Mejnun's love adventure that transformed him. Always Leyla. On the canvas we can see Mejnun's love transition to divine love, all the forms of love he has experienced, and Leyla's confrontation with the color purple.

The lattice view of the entire text in front of or behind the painting, depending on the art lover. There is no question why the cage was painted in black by the artist. The cage is essentially the bars of everyone's own soul. Here, the person determines his/her own side. Everyone is behind or in front of the bars of their Leyla.

Babil'de Ölüm İstanbul'da Aşk
Death in Babylon Love in Istanbul
“Leyli”
Tuval üzeri akrilik / *Acrylic on canvas*
130 Ø cm

Ceyda Hüseyinoğlu

Siyah laleye olan sempatim matem kavramıyla ilişkilendirince ve konu bir kadın cinayeti romanı olunca Katre-i Matem i seçmemem olanaksızdı. İlk duyduğumda zihnimde katman katman matem ya da acı içinde acı gibi duygular canlanırken, Katre-i Matem'in anlamının matem damlası olduğunu öğrendiğimde bunun acıyı anlatmak için çok daha zarif bir anlatım biçimi olduğunu düşündüm.

Beyaz yüzeyin ışıklılık olarak betimlendiği alanda, Katre-i matem renginde büyük fırça izleri, sanki kalbimizi saran matem gibi...

Işığımızın önüne sanki siyah lalenin renklerinden tüller, siyah ipler varmış gibi katman katman, transparan ve nereden gelip nereye gittiği belli olmayan hareketli alanlar, soyut bir biçimde matem kavramını, kat kat acı ve derinlik duygusunu ifade etmek için kullanılmıştır.

Yüzeyde aşağıdan yukarı, ışığa doğru gideceği yolu aramışçasına gerçekçi bir lale figürü göğe doğru yükselmeye çalışmaktadır. Bir Nakşigül betimlemesi olan bu siyah lale güzelliğiyle bu dramatik konuyu estetize etmektedir. Bu ironik tutum soyut ve gerçeğin iç içe geçtiği teknik anlatımda da görülmektedir.

Resim sanatını tarihsel olarak ele aldığımız da, yüzeydeki iki farklı formun kadın ve erkeği sembolize ettiğini düşünebilir ve bu yönde bir okuma yapabiliriz. Bu anlatım yardımıyla; kadın erkek ilişkileri, aşk, vahşet, kayıp ve matem kavramları irdelenmiş, tarihten beri süre gelen ve sürekli bir çıkar yol arayan kadın ve erkek betimlenmiştir.

When my affinity towards the black tulip was associated with the concept of mourning and the subject of the novel was femicide, it was impossible for me not to choose to read Tulip of Istanbul. When I heard about it for the first time, emotions welled up within me. Emotions like mourning appeared in layers, pain embodied within pain...But when I found out that Katre-i Matem meant "a drop of mourning," I thought the term was a very elegant way of expressing grief.

In the area where the white surface is depicted as luminosity, large brush strokes in the color of Katre-i Matem, as if mourning envelops our hearts ... Layer by layer, as if there is tulle the color the black tulip, and black threads in front of our light, transparent, moving areas whose origins and destination are unclear, are used to express the concept of mourning in an abstract way... the layered pain and feeling of depth.

A realistic tulip figure is trying to ascend towards the sky, as if searching for its way from the bottom up, towards the light on the surface. This black tulip, which is a depiction of the Nakşigül, aestheticizes this dramatic subject with its beauty. This ironic attitude is also seen in the technical expression, where abstract and reality are intertwined.

When we consider the art of painting historically, we can think that the two different forms on the surface symbolize women and men, and we can interpret it accordingly. With the help of this narrative, the concept of male-female relationships, love, brutality, loss and mourning are examined, and women and men who have been searching for a way out since history are depicted.

Katre-i Matem / *Tulip of Istanbul*

“Nakşigül”

Tuval üzerine karışık teknik / *Mixed media on canvas*

120 x 120 cm

Ataman Oğuz

Kahverengi bir öyküye dair...

Türk tarihinin kahverengi zamanlarına ait bu öyküden ziyadesiyle etkilendim. Birkaç insancığın kederi sardı beni. Yaşadıklarına rağmen efendisine fedakârca bağlı köleninki misal...

Kalbini efendisine açmamış güzelinki örneğın. Savaş meydanında ganimet olmuş, düşman eline varsa da düşman görülmemiş, lütuf bilinmiş bir güzelin hikâyesi...

Upon a dark story...

I was quite impressed with this story about the dark times of Turkish history. The grief of a few people gripped me. For example, that of a slave who is wholeheartedly devoted to his master despite what he has been through...

The story of a beautiful woman known for her kindness who was captured on the battlefield and, despite having fallen into the hands of the enemy, is not seen as the enemy...

Şah ve Sultan / *Shah and Sultan*

“Taçlı Hüzün”

Tuval üzerine karışık teknik / *Mixed media on canvas*

130 x 100 cm

Hürrem Özerden

Resmi yaparken Yunus Emre'nin hayatına ilişkin iki evreyi ele aldım. Birinci evrede, Anadolu'yu işgal etmiş, her yeri yakıp yıkan, oluk oluk kan akıtan, her yörede Türk obalarına saldırıp katliam yapan, malını mülkünü yağmalayan Moğol çekik gözleri, Bizans soğuk yüzleri, Kudüs'ten Anadolu'ya gelmiş haçlı artığı Tapınak şövalyelerinin her türlü kötülük ve zulümlerinin yaşandığı, can ve mal emniyetinin tamamen ortadan kalktığı, Yunus Emre'nin dini konularda inancının zayıf, maddi dünyaya daha sıkı bağlı olduğu ve bu konularda gelgitler yaşadığı karanlık dönemi ki bu tablonun sol üst kısmında koyu renklerle betimlenmiştir. İkinci evrede ise, Yunus'un eşi Elif'in ölümünden ve oğlu İsmail'in çekik gözler tarafından kaçırılmasından sonra, içine düştüğü bunalım sonucu içinde biriken manevi boşluğu doldurmak ve oğlunu arayıp bulmak için yollara düşmesi.

Tapduk Emre dergahındaki müritlerden biri olarak o dönem Anadolu'da bulunan dergahları da ziyaret edip, kendisini karanlıktan aydınlığa çıkardığı, ışık ve feyz aldığı aydınlık dönemi anlatmaya çalıştım. Bu da tablonun sol alt kısmından başlayıp sağ ve sağ üstünü de kaplayan açık renklerle betimlenmiştir.

Tabii bu yolculukta, onu hakka götüren yolda, ona doğru yolu bulmasına en büyük rehber olan ve dünyada sahip olduğu tek maddi varlık olan, biricik aşkı Elif(Sitare)'nin ona hediye olarak ördüğü ve üzerinde rengarenk yıldızlı nakışlarla süslü heybesini de artık neredeyse omzundan eskiyip dökülesiye kadar yanında taşımasını da unutmamak gerek. Ayrıca üç bin adet şiirlerinin binini sudaki balıklar, binini yeryüzündeki insanlar, diğer bini de gökteki meleklerin okuması için yazıldığını da vurgulamak istedim.

Yunusu yakan üç ateşten ilki, Anadolu'nun her yöresinde ağırlığını acımasızca hissettiren, Türk obalarını ve yürekleri yakan Moğol ateşi ki bu Yunus'un inancını sorgulamaya başladığı hamlık dönemdir. İkincisi eşi Elif'e duyduğu sınırsız aşk ateşi ve bu ateşin onu ilahi aşka yönelttiği pişkinlik dönemi, üçüncüsü ise artık sorgulamayı bırakıp bütün benliğiyle Hakk'a teslimiyetinin başladığı, Tapduk Emre ve diğer dergahlardan aldığı ışıkla şiir ve risalelerini oluşturduğu yanma ve aydınlanma dönemidir.

While I did my painting, I dealt with two phases of Yunus Emre's life. The first phase was calamitous. Mongolians from the steppes of Asia had occupied Anatolia, burning and decimating everything in their path everywhere they went, perpetrating bloodbaths, attacking and slaughtering Turkish tribes, and plundering their property. Cold-faced Byzantines and what remained of the Templar Crusaders were wreaking havoc and engaging in all sorts of atrocities. The safety of life and property had completely vanished. Yunus Emre had weak religious faith and was more concerned with the material world. He vacillated back and forth between the two spheres. In short, this period was characterized by growing darkness, which I depicted with dark colors in the upper left corner of the painting.

The second phase was marked by the death of Yunus's wife and the kidnapping of his son İsmail by the Mongolian occupiers. It was spent with his trying to fill the spiritual emptiness he had experienced as a result of the depression he fell into and travelling in search of his son. As a disciple of Tapduk Emre, he visited various lodges in Anatolia, struggling to escape from the shroud of darkness enveloping him and to climb into the light. I tried to explain what became for him a period of enlightenment. I portrayed this with light colors, beginning in the lower left section, and reaching the right and upper right part, of the canvas. Of course, on this journey, on the way that leads him to the truth, he carried with him what was the only material possession he had in the world - a colorful star-studded saddlebag that was knitted as a gift for him by his only love, Elif (Sitare), who was the greatest guide for him as he sought the right path. I also wanted to emphasize that three thousand of his poems had been written for the fish in the water, a thousand for the people on earth, and the other thousand for the angels in the sky to read.

The first of the three fires that burned Yunus was the Mongolian fire, which ruthlessly made itself felt in every region of Anatolia, burning Turkish tribes and hearts - which represents the period of immaturity, when Yunus began to question his faith. The second is the period of unlimited love he felt for his wife, Elif - this fire led him to divine love. The third period is the period of burning and enlightenment, when he stopped questioning and surrendered to God with his whole being, and created his poems and treatises with the light he received from Tapduk Emre and other dervish lodges.

Od

“Işığa Doğru”

Kağıt üzeri soft pastel / *Soft pastel on paper*

70 x 100 cm

Mustafa Sönmez

Prof. Dr. İskender Pala'nın "Efsane Bir Barbaros Romanı" eserinden ilhamla yapılan resimde; Hızır Hayreddin Reis'in kardeşi İlyas Reis ezan okumaktadır. Okunan bu büyüü ezan Hızır'ı önce Barbaros, ardından Hayreddin yapacak denizlere, enginlere, diyarlara, ötelere götürmektedir. Bu atmosferde İlyas'ın sesi, köpüren ve soyut bir hale gelen denizde yankılanmaktadır.

Minyatür etkileriyle yapılan bulutlar ise Barbaros Hayrettin Paşayı selamlamaktadır. Resimde betimlenen simurg başlı gemi oldukça sadedir. Simurg figürü Feridüddin Attar'ın "Mantiku't -Tayr" adlı eseriyle ilişkilendirilmiştir. Gemiye hareket ettiren vav harfleri vahdetin yani tekliğin sembolü olarak görülmektedir. Zira Barbaros Hayrettin Paşa hayatı boyunca kazandığı tüm mücadeleleri gücün tek sahibi Rabbinden yardım isteyerek ve ona sığınarak elde etmiştir. Bu bağlamda resimde tasvir edilen yeşil örtünün üzerinde de "La Galibe İllallah (Allah'tan başka galip yok)" yazması konuyla doğrudan ilişkilidir.

"Rabbim, halim sana ayandır. Bir tacirim ben ama şu anda savaşmam isteniyor. Rabbim, üstümüze gelen insanları tanımam, benim düşmanım olduklarını da bilmem, ama senin düşmanın olduklarını bilirim. O halde sen bana senin düşmanlarınla savaşacak cihat ruhu ver ki ben senin askerin olayım. Bu ruhu levendlerime de ver ki askerlerin olarak ölelim ve şehitler zümresinden yazılsam. Yahut ki kendi askerlerine zafer nasip et" (Efsane S14).

Resmin merkezinde betimlenen Barbaros Hayrettin Paşa'nın yüz ifadesi aynı zamanda Ladikli Ahmet Efendi'nin şu dizelerini akla getirmektedir.

**Kesilmezse kumaş kaftan biçilmez
Serpilmezse kısmet diyar gezilmez
Ol ulu Mevlam'dan ümit kesilmez
Elbet kavuşuruz Rahman'ımız var**

**Kulların arzusu kapıyı bulmak
Daim işim ol kapıya yalvarmak
Yardım eyle gel Feyyaz-ı Mutlak
Elbet kavuşuruz Rahman'ımız var**

In the center of the canvas of the painting inspired by İskender Pala's novel Efsane Bir Barbaros Romanı/ Barbarossa: The Story of a Legend, Barbaros Hayrettin Pasha can be seen praying on his ship. His brother İlyas, who was martyred, is reciting the prayer.

This enchanting call to prayer sweeps Barbaros Hayrettin Pasha far away. In this atmosphere, İlyas's voice reverberates in the vast bubbling sea. Clouds made with miniature effects salute Barbaros Hayrettin Pasha. The simurgh-headed ship depicted in the painting is quite plain. The simurgh figure is associated with Feridüddin Attar's work Mantiku't -Tayr. The letters "vav" that move the ship are seen as a symbol of unity. This is because Barbaros Hayrettin Pasha overcame all the struggles in his life by seeking help from Allah, the only owner of power, and taking refuge in him. Within this framework, the inscription "La Galibe İllallah" (There is no victor but Allah) on the green cover depicted in the painting is directly related to the subject.

"My Lord, my condition is clear to you. I'm a trader, but right now I'm being asked to fight. My Lord, I do not know the people who come against us, I do not know that they are my enemies, but I know that they are your enemies. So give me the spirit of jihad to fight your enemies so that I can be your soldier. Give this spirit to my levends so that we may die as soldiers and be written as martyrs. Or grant victory to your own soldiers."(p. 14)

The facial expression of Barbaros Hayrettin Pasha, portrayed in the center of the painting, also brings to mind the following lines of Ladikli Ahmet Efendi.

**Without cutting the cloth, the caftan cannot be made
Left unsown, destiny will never unfold
Hope is not lost through the great Mevlam
Surely we will meet, we have our Rahman**

**The servants' desire is to find the door
It will always be my job to beseech at the door
Come help, Feyyaz-i Mutlak
Surely we will meet, we have our Rahman**

Efsane / Legend

“Efsane Bir Barbaros Romani”

Tuval üzeri yağlı boya / *Oil painting on canvas*

120 x 120 cm

Gültekin Serbest

İskender Pala'nın etkileyici bir dille anlattığı Mekke-Medine'den İslamiyet'in doğuşu, yayılışı ve Hadis-i Şerif'te geçen "Konstantiniye elbet feth olunacaktır. Onu fetheden emir ne güzel emir, onun ordusu ne güzel ordudur." sözleriyle şekillenen Ebu Eyyüb komutasındaki İslam ordularının Konstantiniye'yi kuşatmasını ve uzun yıllar süren savaşları; eserimde minyatür bir imajla yorumlamaya çalıştım.

Eserimde, iki mücahit savaşçıyla karadan Konstantiniye'nin kuşatılmasını, kalyonlarla da denizdeki kuşatmayı sembolize ettim.

Eserimin sağ alt köşesindeki "Allah" yazısıyla İslam'ı ve ordularını anlattım. Konstantiniye'yi uzun yıllar süren kuşatmalarındaki başarısızlıklarının en önemli sebeplerinden biri de Bizanslıların, Kallinikos'un kızı Genna ve eşi Oxy'yi kaçırap tehditle Kallinikos'a "Rum Ateşi" dedikleri topları yaptırmalarıydı. Eserimde, Rum Ateşlerini surlardaki iki ateşlenmiş topla gösterdim.

İslam ordularına habercilik yapan Gümüş'ü beyaz güvercinle, bu savaşlarda şehit düşen ve surların dibine gömülmeyi vasiyet eden Ebu Eyyüb (Eyüp Sultan)'ün kabrini çınar ağacıyla sembolize ettim. Çınar ağacının üstüne konan iki üveyik kuşuyla da, Evodoksiyon (Genna)'ı anlattım.

Son tahlilde, Hadis-i Şerif'teki sözlerin gerçekleşmesini sağlayan ve Konstantiniye'yi fetheden Fatih Sultan Mehmet'i ve tuğrasını resimleyerek kompozisyonumu tamamladım.

İskender Pala impressively describes the birth and spread of Islam from Mecca and Medina to the ultimate conquering of Constantinople, which is mentioned in the Hadith. I tried to depict the siege of Constantinople by the armies of Islam under the command of Ebu Eyyub, who is shaped by the words, "What a great commander is he who conquers it, what a great army is his army," and the years-long wars with a miniature in my work. In my painting, I symbolized the siege of Constantinople by land with two mujahedeen warriors and the siege at sea with galleons.

I illustrated Islam and its armies with the inscription "Allah" in the lower right corner of my work. One of the most important reasons for their failure in their long siege of Constantinople was the use of cannons, referred to as "Greek Fire," that the Byzantines, threatening to kidnap his daughter Genna and his wife Oxy, had Kallinikos (Callinicus) make for them. In my work, I show the Greek fire balls with two fired cannon on the city walls.

I symbolized Gümüş, who was a messenger to the armies of Islam, by means of a white dove, and the grave of Ebu Eyyub (Eyup Sultan), who was martyred in these wars and had put in his will that he be buried at the foot of the city walls, with a plane tree. In addition, I represented Evodoksiyon (Genna) by two turtledoves perched on a plane tree.

Finally, I completed my composition by painting Mehmet the Conqueror (and his tughra), who made the words in the Hadith come true and conquered Constantinople

---

Mihmandar

“Akıncılar”

Tuval üzeri akrilik / *Acrylic on canvas*

120 x 120 cm

Handan Korkmaz

1-Biz tek bedende kaç kişiyiz?

Beynimizin içinde saklı tuttuğumuz ve keyfimize göre büründüğümüz farklı karakterleriz. Aynaya baktığında "o an" ne düşünüyor ve hissediyorsan sen onu görüyorsun.

2-Bu sen misin? Yoksa o anın karakterinin yansıması mı ?

Renkli görünenin dışında, hepimizin kendi içimizde barındırdığımız hep var olan açığa vuramadığımız gizli karakterler vardır. Gerçek dünyada renkli görünen ve beynimizin içinde görünenin tersindeki görünmeyenler... Beynimizin bir köşesinde kurduğumuz kendi hapishanemizin mimarlarıyız. Ve o hapishanede aslında siyah-beyaz kendimiz varız.

1-How many of us are there in one body?

We are different characters that we keep concealed in our minds and masquerade as we like. When you look in the mirror, you see what you are thinking and feeling at that moment

2-Is this you? Or is it a reflection of the character of the moment?

Apart from the color that shines through, we all have characters concealed without ourselves that we are unable to reveal. Not everything we see in our minds are manifested in the real world... some are trapped inside. We are the architects of our own prison that we set up in a corner of our minds. And in that prison, we exist in black and white.

Karun ve Anarşist

“Karuna”

Kalem, akrilik, spiral boya, tuval üzerine karışık teknik

*Mixed Media Aquarelle Pen on Canvas, Acrylic Paint,
Oil Paint, Graffiti Spray Paint*

120 x 120 cm

Erhan Hökelek

Abum Rabum'u okuduğumda; resminin yapılabilme özelliği, görsel aktarımını yansıtmaya düşüncesi beni çok heyecanlandırdı. Kitabın, Hz. İbrahim'den günümüze kadar olan zaman içerisinde birçok olayı içermesi ve merak uyandıran heyecan verici anlatımı, beni kendi form anlayışım ile bu resmi yapmaya yönlendirdi. Kitabı ikinci kez okumaya başlayınca, kendimi kitaptaki bir kahraman gibi âdete serüvenin içinde buldum. Resim zihnimde kendiliğinden oluşmaya başladı. Kitabın içinde geçen kahramanlar ve onların birbirleriyle olan rekabeti ve idealleri uğruna verdikleri mücadele, resmimdeki objeleri oluşturmamda büyük etken oldu. Kitapta, anlatımı çok iyi ifade edilmiş semboller vardı. Yani malzeme hazır. Hz. İbrahim ve tevhit inancını yayma mücadelesi, Nemrut Dağı üzerindeki tarihi eserler ve halen varlığı ortaya çıkartılmamış kral mezarı. Sonuç olarak önümde hazır bir kompozisyon vardı. Bana düşen sadece o kompozisyona renk vermektir.

Resmimi oluşturma aşamasında; Nemrutla Hz. İbrahim'in ilişkisine ve mücadelesine değindim. Nemrut' un sonunu hazırlayan sivrisineği ana karakterlerden biri olarak resmime koydum. Hz. İbrahim'in ateşe atıldığı mancınığı bir kaide haline getirip, Nemrut dağındaki tarihi kalıntıların en öne çıkanlarından, Aslan Horoskopunu üzerine yerleştirdim. Kaidenin tekerleklerini, kitapta bahsi geçen gizli anıt mezarını açacak disk olarak görselledim. Mancınığına, Hz. İbrahim'in yerine, ateşe atılmak üzere insanlara vesvese veren şeytanı yerleştirdim. Her ne kadar ateşten yaratılmış olsa da, yakılmayı hak edenin şeytan olduğunu vurgulamak istedim. Bunun yanı sıra kitapta ön planda olan ve beni etkileyen Zara isimli kadın kahramana da resmimde yer verdim. Kullandığı kamayı da resme yerleştirdim. Kitapta bahsi geçen gizli anıt mezarın girişini ve Nemrut dağındaki heykellere de resmimde yer verdim. Bölgenin, verimli ve bereketli Mezopotamya'nın içinde yer alması nedeniyle, bolluk ve bereketi temsil eden objeleri kullandım. Yeşil elmayı da bu amaçla vurgulayıp öne çıkardım. Hz. İbrahim'e kitap sayfalarını getiren meleği, Hz. İbrahim tarafından kırılan putları resimledim. Resmin en alt kısmında yer alan alevlerle, Hz. İbrahim'in atıldığı ateşi ve cehennem ateşini tasvir ederek, batıl olan her şeyin yok olmaya mahkûm olduğunu anlatmak istedim.

Resminin konusunu oluşturan bu anlatımlarımda vermek istediğim mesaj; Hz. İbrahim'den peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v) tüm peygamberlerin getirdiği Tevhid inancını, Türk kimliğini, örf ve ananeleri, vatan sevgisi ve tüm bunları kapsayan değerlerini anlatmaya yöneliktir.

When I read Abum Rabum, I was filled with exhilaration from the realization that the book had the capacity to be visually transformed into a painting. The many events that have taken place from the time of the Prophet Abraham to the present, and the exciting, curiosity-invoking storytelling style of the book led me to want to do this painting using my own sense of form. When I began reading the book for the second time, I found myself on an adventure not unlike one of the protagonists in the story. The painting began to form spontaneously in my mind. The protagonists in the book, their competition with each other, and their struggle for their ideals were a major factor in the creation of the objects in my painting. There were symbols in the book that were very well expressed. So the material was ready. Hz. Abraham and the struggle to spread the belief of oneness, historical artifacts on Mount Nemrut and the king's tomb, whose existence has not yet been revealed. As a result, I had a ready composition in front of me. All I had to do was add color to that composition.

In the process of creating my picture, I touched upon Abraham's relationship and struggle with Nemrut. I made the mosquito that prepared the end of Nemrut one of the main characters in my painting. I turned the catapult with which Abraham was thrown into the fire into a pedestal and placed the Lion Horoscope, one of the most prominent historical ruins on Mount Nemrut, on it. I visualized the wheels of the pedestal as the disc that will open the secret mausoleum mentioned in the book. In the place of Abraham, I placed the devil, who whispered to people to be thrown into the fire. I wanted to emphasize that while he was created from fire, it is Satan who deserves to be burned. In addition, I included in the painting the heroine named Zara, who is at the forefront of the book and had quite a big impact on me. I also put into the painting the wedge he used. I also included the entrance of the secret mausoleum mentioned in the book and the statues on Mount Nemrut. Since the region is located within the fertile Mesopotamia I used objects representing abundance and fertility. For this reason, I highlighted the green apple and made it prominent. I illustrated the angel that brought the pages of the book to Abraham, as well as the idols that were broken by him. Through the flames at the bottom of the painting, I depicted the fire into Abraham was thrown and the fire of hell; I wanted to explain that everything superstitious is doomed to extinction.

What I want to convey in these narratives constituting my painting is the belief in oneness that all of our prophets, from Abraham to Mohammed (peace be upon him), brought, and Turkish identity, customs, traditions, patriotism, and the values embracing all of them.

Abum Rabum

“Taşın Senfonisi”

Tuval üzeri yağlı boya / *Oil painting on canvas*

125 x 125 cm

Erol Kılıç

İtiraf adlı eser, İskender Pala'nın "İtiraf" adlı romanında gerçek adı Ornion olan ve Akbaba adıyla bilinen romanın kahramanının uzun yıllar sohbetlerine katıldığı ve aynı zamanda katipliğini de yaptığı Molla Lütfi'nin idamına nasıl neden olduğu sürecinin itirafını konu almaktadır. 120x120 cm boyutlarında akrilik tekniği ile tuval üzerine yapılan eser sanatçının kendi üslup anlayışına ve boya plastizmine sadık kalınarak betimlenmiştir.

Eser geometrik kompozisyona sahip olup daha önce sanatçının ürettiği eserleri ile de benzerlikler taşımaktadır. Eserin "T" planlı kompozisyon kurgusu (romanda geçen olaylar) metaforlar yolu ile oluşturulmaya çalışılmıştır. Eserde kullanılan ana metaforlar yukardan aşağıya yarım daire şeklinde göz, hemen altındaki yatay bölmede kelime-i tevhit, onun altındaki bölmede üzerinde göz yaşlarının yuvarlandığı Fatih Sultan Mehmet'in tuğrası, resmin orta bölümünde daire içinde büyük göz yaşı damlası içinde Molla Lütfi'nin başı gövdesinden ayrılmış idam sahnesi ve altta Molla Lütfi'nin kağıt tutan eli bulunmaktadır.

Resmin üst yatay bölümünde ise sembolik biçimler bulunmaktadır. Resmin sağ ve sol boşluklarında belli belirsiz yazı formlarını andıran kaligrafik çizgiler sanatçının genel anlamda boya plastizminin bir tekrarı niteliğindedir. Yüzeyin sağ ve sol alanları boş bırakılarak dikkatlerin asıl konuya odaklanması sağlanmaya çalışılmaktadır.

İskender Pala's work Confession is about the events that led to the confession made by the protagonist of the novel, whose real name is Ornion, but is known as Akbaba (the Vulture), that resulted in the execution of Molla Lütfi, for whom he had served as clerk and with whom he had spent many years in conversation. The painting, which is 120x120 cm in size and is done on canvas using acrylics, adheres to both the genre of painting known as plasticism and the artist's own style. The work has a geometric composition and has similarities to previous works done by the artist.

It has a T-shaped plan that is designed to reflect the events transpiring in the novel and consists of metaphors. The main metaphors used in the painting are the eye, in the form of a semicircle from top to bottom, the "kelime-i tevhid" in the horizontal section just below it, and Mehmet the Conqueror's tughra, upon which its tears roll, in the section below that. Situated within a large tear drop in the middle of the painting is the execution scene where Molla Lütfi's head has been separated from his body. At the bottom, Molla Lütfi is shown clutching a piece of paper.

In the upper horizontal part of the painting, there are symbolic forms. Calligraphic marks, vaguely reminiscent of lettering, in the spaces on the left and right sides of the painting, are a reiteration of the artist's plasticism-style in general. By leaving the right and left areas of the surface empty, the artist attempts to draw attention to the main subject

---

İtiraf / Confession

“Fitne’nin İdamı-İmanın İtirafı”

Tuval üzeri akrilik / *Acrylic on canvas*

120 x 120 cm

Figen Batı

Dünyanın bilinen en eski kült yapılar topluluğu Göbeklitepe; Urfa'nın 22 km. kuzeydoğusunda bulunmaktadır. T biçiminde 12 dikilitaş yuvarlak planda dizilmiş ve araları taş duvarlar ile örülmüştür. Yapının ana merkezinde daha yüksek boyda iki dikili taş karşılıklı olarak yerleştirilmiştir. Bu dikili taşların üzerinde insan, el- kol, çeşitli hayvan ve soyut semboller, kabartma ya da oyularak betimlenmiştir. Sır dolu bu yerin elbette bir gün gizemi çözülecektir. Ama birçok bilinmeyen olduğu bu yerle ilgili okuduğumuz kitabında yarattığı enerjyle insan formunu kullandı sanatçı.

Sanatçının düş gücü sorununa fenomenolojik bakış açılarıyla yaklaşırsak; varlığa karışmanın büyüsel anlamları imlediği görülür. Bu sonuç her zaman özdeşleşmenin kapısını aralar, varoluşun derin alanına uzanır. Sartre: " İmgeler yaratmak, gerçekliği bir mesafeye koymaktır." der. Bu düş ürünü olanın varlığın dışına çıkma etkinliğidir. Figen Batı'nın bu kitap ile ortaya çıkan yapıtı; bir diyalektik içinde bilinçle, bilinç altının ve bilinçdışının birbiriyle kurduğu ussal, duygusal, duygusal bir bağın "zaman" sız akışlarıdır. Zaman ve varlık arasındaki diyalektik ilişkide sanatçının varoluşun benliğine yüklediği korkuları, mutlulukları, düş kırıklığı, iç çatışmaları arasında kendi varlığına sıkışmışlığı geçmiş ve geleceği içinde taşıyarak imgelerle zamanı nesneleştirir. Anıksal kavrayışın sendromları iç evrenindeki kımıldanmaların dinamik bir belirlenimidir. Sanatçının Göbekli Tepe ile kurduğu ilişki kaotik süreçler içinde kırılğan anlatımları da içinde barındırır. O kendini sürekli şimdiki zamanın içinde tutmuş olsa da bütün zamanlar birbiri içinde devinerek ayrıksı imgelere dönüşürler. Resim izleği onu somut olgularla, olaylarla, duygularıyla karşı karşıya getirir. Her imge onda gerçek olayların somut tasarımlarıdır. Değişik formlarda ortaya çıkar. Yaşamla ilintili olan her olgu bir birine dolanarak sanatçının estetik idealinin kavrayışına varırlar. Her bir çizgi ve leke anıksal varoluşun içe doğma durumudur. Sanatçının nesnel bir düzlemde geleceğe ve evrensele ulaşma kaygısını içerir. Enerjinin, zamanın ve boşluğun tuvalde oluşturduğu armonik bütünlük insan formunu yüzeye çıkararak imge gücünün sınırlarını zorlar. Görünür kıldığı renk formun içinde yansıyarak süreci sorgulayan bir anlatımı oluşturur. Arka plandaki gri fon kontrastlığı espası güçlendirici etkiler yaratır. Karşıtlıkların tuvaldeki dağılımları renk nüanslarıyla, ışık lekeleriyle, rengin kimi yerde saydamlaşarak, kimi yerde patlayarak estetik düşüncenin ifadesine katkı sağlar. Resminde kontrast armonilerle duygusal bir dışavurumu sezdirir. İmgenin canlandığı yerde sınırlar birbiri içinde renk lekeleriyle bütünsellik yaratırken biçimlerin aktığı bir kaosa evrilir.

Figen Batı'nın resmi; akılla düş gücü arasında, kendini onaylayan, yadsıyan, duygusal bir dışavurumun estetiğidir. Kurgusal yoğunluğuyla, aykırılığıyla, kendi uzamlarının dışına taşmasıyla ve ayrıntılarıyla saydam bir gerçekliği imler. Hangi boyut ve düzlemde olduğu bilinmeyen, başlangıcı olmayan bir sonsuzlukta zamanı sorgulayarak...

Göbekli Tepe, the world's oldest known collection of cult structures, is located 22 km northeast of Urfa. 12 T-shaped obelisks are arranged in a circular plan, interwoven by stone walls. In the main center of the structure, two taller obelisks are placed opposite one another. On them, in relief or carved out, are various symbols, including human figures, hand and arms, various animals, and abstract designs. Of course, one day the mystery of this place, which is filled with secrets, will be solved. That being said, the artist used the human form with the energy created in the book about a place having so many unknowns.

Approaching the problem of the artist's imagination phenomenologically, it is clear that she imbues to existence the magical meanings of amalgamation. This conclusion always opens the door to identification, extending into the deep realm of existence. According to Sartre, "To create images is to put reality at a distance." This is the process of the dream product stepping outside of existence. Figen Batı's work, which emerges from this book, epitomizes the "timeless" flows of a rational, sensory and emotional bond that the conscious, the subconscious and the unconscious form with each other in a dialectic. In the dialectical relationship between time and existence, she objectifies time through images by carrying her own past and future stuck within her own existence between the fears, happiness, disappointment and inner conflicts that the existence imposes on herself. The syndromes of intellectual apprehension are a dynamic determination of the stirrings in her inner universe. The fragile expressions within chaotic processes of the relationship the artist has established with Göbekli Tepe are turned into disparate images by moving within one another. The theme of the painting brings her face to face with concrete facts, events and feelings. Every image has within it concrete representations of real events. It emerges in different forms. Every phenomenon related to life becomes entangled with each other and reaches the grasp of the artist's aesthetic ideal. Every streak and blot is in an innate state of mental existence. It includes the artist's concern with reaching the future and the universal on an objective plane. The harmonic unity created by the energy, time and space on the canvas pushes the limits of image power by bringing the human form to the surface. The color that it makes visible is reflected in the form, creating an expression that questions the process. The gray background contrast space creates reinforcing effects. The distribution of contrasts on the canvas contributes to the expression of aesthetic thought through nuances of color, blots of light, with the color becoming transparent in some places and exploding in others. She suggests an emotional expression through contrasting harmonies in her painting. Where the image comes to life, the borders evolve into a chaos in which forms flow, while creating integrity with interlacing blots of color.

Figen Batı's painting is the aesthetic of a sensual expression that both affirms and denies the self, existing between reason and imagination. With its fictional intensity, its anomaly, its extravagance and details, it signifies a transparent reality. By questioning time in an Eternity that has no beginning and whose dimension and plane are unknown...

Akşam Yıldızı / *Evening Star*

“Göbeklitepe”

Tuval üzeri akrilik / *Acrylic on canvas*

120 x 120 cm

Evren Gül

Romanı düşünürken tarihsel ve kültürel dokuyu nasıl vereceğim resmimin ana kaygısı oldu. Tasarımımı bunlardan ayrı düşünmedim. Ayrıca bu biçimsel kaygılara, iletmek istediğim duygulara hangi dokular, ifade yolları ve malzemelerle ulaşacağım da sürece eklendi.

Öncelikle neden bilmiyorum ama hikâyenin “kötüler” tarafı olan ve “Dazlaklar” diye anılan Suudları temsilen bir figürü merkeze aldım. Sanırım anlatının başından beri, kervan içinde anılan efsanevi varlıkları, tehlikelilikleri, o bölgeyi beklemeleri ve Arap yarımadasının kadim sakinleri olmaları bu tavrımı tetikledi. Bunun yanı sıra gölgeli bir ifade biçimiyle de Doğu’nun gizemli, ele gelmez, değişken ve mistik doğasını hissettirmek istedim.

Kervan bir süreç ve yol romanı. Etrika, dayanışma, cinayetler, mahkemeler, dini tartışmalar ve savaşlar derken Doğunun kültür tarihine de ışık tutuyor. Bu kısım beni özel olarak ilgilendirdi ve mutlaka gündeme getirmek istedim. Bu yüzden yüzeysel bir nüsha gibi düşündüm ve ona göre bir estetik ifade etmeye çalıştım. Romanı okurken, neredeyse sonlarına kadar bana görsel olarak bir malzeme vermedi diyebilirim. Taa ki Tebük bölümüne kadar. Burada anlatıcıda bir farkındalık oluşur:

“Kervan’ a baktım. Sanki herkesin yükü hafiflemiş, ağırlıklarını atmış gibi göründü gözüme. Rehine olayı, kum fırtınası, çekirge istilası, kıtlık, hastalık, çatışma ve vuruşmalar vs. derken hemen pek çok hacı sonunda bir asa bir hırka dervişlere dönüştü.” (Kervan, s: 221)

Bu arınma sürecinin sonunda dünyevi halden arınan hacı adayları manen de ihrama girecek bir hale gelmişlerdir. İşte bu yokluğa gidiş ve arınma süreci benim resmimin ana unsuru oldu. Çöl sıcağı, aşk ateşi, yoldaki çatışmalar, fırtınalar, istilalar derken bütün yüzeyde bir erime ve yok olma etkisi oluşturduğum. Tabii ki boyadığım nüshaya “Hac” suresini yazarak.

While deliberating on how my painting would reflect the novel, my main concern was that it mirror the historical and cultural texture it contained. I did not think of my design apart from this. In addition, these formal concerns and the emotions I wanted to convey were added to the process by which textures, modes of expression and materials would be used.

First of all, I don’t know why, but I put a figure representing the Saudis, who are the bad guys and called “skinheads” in the story, at the center of the painting. I think that from the beginning of the narrative, the legendary beings mentioned in the caravan, their dangerousness, their waiting for that region, and their being the ancient inhabitants of the Arabian Peninsula, led to me developing this attitude. I also wanted to make one feel the mysterious, elusive, unpredictable and mystical nature of the East through the use of a shadowy form of expression.

Kervan (Caravan) is a novel of process and journey. While filled with intrigue, solidarity, murders, courts, religious debates and wars, it also sheds light on the cultural history of the East. This aspect of the novel was of particular interest to me and I definitely wanted to draw attention to it. That’s why I thought of the surface as a copy and tried to express an aesthetic within this vein. As I read the novel, I can say that it did not provide me with any visual material to work with until nearly the end. That is, until the “tabuk” section. It is here that an awareness wells up in the narrator:

“I looked at the caravan. It was as if everyone’s load had eased; their weight had been shed. At the end of the ordeal, which included a hostage incident, sandstorm, locust invasion, famine, disease, conflict and fighting, suddenly, many pilgrims turned into dervishes wearing a cardigan and holding a scepter.” (Kervan/Caravan, p. 221)

At the end of this ablution process, the aspiring pilgrims were purified, removing them from their worldly state and putting them in a position spiritually to enter ihram. This process of disappearance and purification became the main element of my painting. In the midst of desert heat, the passion of love, conflicts on the road, storms, and invasions, I fashioned a melting and vanishing effect on the entire surface. This included, of course, my writing the “Hac” Surah on the painting.

Kervan / *Caravan*

“Hac”

Tuval üzeri yağlı boya / *Oil painting on canvas*

120 x 120 cm

Müfit İşler

Yapay zekâ zuhur ettiğinde, ona denk tek varlık kalp gözüdür. Dikey ve yatay! Çölde var olması ise rastlantı değil. Çölün yalnızlığı kutsaldır. Dağın yalnızlığından farklıdır.

Çöl mekanını üç kat üzerinden dikey tasarladım. Gri, siyah ve dar, dalgalı. Gri, pembe ve fırtınalı; tam merkezde olmayan hayat kaynağını biraz sağda ve yukarıda sıkıştırılmış olarak gördüm. Komplonun merkezinde. Yapay olan her yeri parazit olarak sarmış ve kan! Komplonun merkezi. Fakat olmayan o.

Yukarıdan aşağı doğru olan transparan akışkan ve parazit olarak kat kat üst üste zamanı yeniden yapıyorlar fakat kalp gözünü sıkıştıran hayat güçleri, zaman aralıklarının oluşmasını sağlayan asıl güç. O gücün akıttığı ise zamanı ikiye bölebilen olarak sırrı (mahrem) üretendir. Yapay zekâ, hep o sırrın peşinde kalacak!

Yapay zekâ artık korkunun merkezi fakat asabiyeinin merkezi değil.

When Artificial Intelligence emerges, the only entity to match it is the eye of the heart. Perpendicular and horizontal! Its existence in the desert is not a coincidence. The solitude of the desert is sacred. It is different from the loneliness of the mountain.

I designed the desert space perpendicularly over three levels. Grey, black and narrow, wavy. Grey, pink and stormy. I saw the off-center source of life compressed slightly to the right and above. At the center of the conspiracy. The artificial has parasites everywhere and blood! The conspiracy center. But that which is not.

They reconstruct time layer after layer as a transparent fluid and parasite from above, but the life forces that squeeze the eye of the heart are the real force that creates time intervals. What that power pours out is that which can divide time into two and produces the secret (private).

Artificial intelligence will always be after that secret!

A-71

“Kalp Gözü”

Tuval üzeri yağlı boya / *Oil painting on canvas*

120 x 120 cm

Talip Keser

Bir sanat eserinin çığlığı olabilir mi yansıttığı çizgiler ya da renkler belki de geometrik formlarda keskin terimlerin içinde varoluş amacı...

Her insan gibi sanat eserleri de bir kimlik bulmaya alışıyor. Bu kimliği, ismi ona tanımlayan bir izleyici de olabilir ya da tesadüflerle bütünlüşen bir olay sonucu verilmiş olabilir. Her ne olursa olsun sonuç olarak kimliğe kavuşmuş renklerin coşkusunu, çizgilerin dans edişi, bir düşüncenin yaşam bulmaya alışması... Bir isim verelim mi "Nusrettin" olsun. Eser yaşamaya ve yaşatmaya devam ediyor çünkü.

Soyut sanatın derinliklerine iniyoruz: i içe geçmiş iki halka; üstteki arklı olan Nusrettin'i simgeliyor, saatlere olan ilgisini, merakını, zekasını; iteki halka ise Nusrettin'in bir ikizi olduğunu vurguluyor. İki geometrik form iki ruhla birleşiyor adeta. Üstte uzanmış olan bir hançer karşılıyor bizi, geçmişe doğru yol aldığımız yaşanmışlıklar kadar keskin bir hançer Nasrettin'in ailesinde belki de ansızın gerçekleşen gecenin karanlığında kundaklanışını, kırmızının keskinliği ile öfkelerini, nefes alıp verirken pembe rengin Visal Banu'ya olan aşkını, onu bir zaman yolculuğuna götürüyor adeta.

"Varmak istediğimiz, gitmek istediğimiz yol ne acaba?" sorular soruyoruz. Bildięimiz tek şey zaman çıkış noktamız olacak bu yolda, yeni kişiler tanıyoruz, Dobra hatun gibi. Bu yolda uzanan Nusrettin, Nasrettin ve Visal Banu bir anlam talandırıyor hayata düğüne hazırlanan, meraklı bakışların olduğu heyecanlı bir serüven.

Sanat eserleri toplumdaki tüm duyguları önyargısız somut bir şekilde eleştirir, düşünce yapımızda somut olan tüm ögeler, nesnelere soyut kavramda tekrar hayat bulur. Küçük hoş espaslar ile betimlenir, renklerde tekrar can bulur. Kendini tekrar etmez; zaman gibi, kişiler gibi değildir ama hep bir ruhla birleşir.

Could it be the cry of a work of art, the lines or colors it reflects, or perhaps the geometric forms, the purpose of its existence in sharp relief...

Like every human being, works of art are trying to find an identity. There may be a viewer that ascribes this identity to it, or it may be acquired as the result of an event integrated through coincidences. In any case, as a consequence, the enthusiasm of the colors, the dancing of the lines; the attempt of an idea to come to life...

Let's call it "Nusreddin," because the work continues to live and sustain the idea. We probe the depths abstract art, the two intertwined rings, the outer one symbolizing Nusreddin's interest in watches, and the inner one representing his curiosity and intelligence, the status accentuating Nusreddin's twin-like existence. It is almost as if two geometric forms become a single entity with two souls. A dagger lying on top welcomes us. It is so sharp as to bring into relief all of our experiences. It is almost as if it enables Nasreddin's family to travel through time to his sudden swaddling in the darkness of night, to his anger imbued with the intensity of the color red, and to his love for Visal Banu embodied by the color pink. We ask questions – what is the path we want to take to reach our destination?

The only thing we know is when we will start and that we will meet new people, like the woman Dobra, on this journey. Travelling on this road are Nusreddin, Nasreddin and Visal Banu, who crown it with meaning, in preparation for the wedding, making it an exciting adventure. Artworks criticize all the emotions in society concretely, without prejudice. All of the concrete elements and objects in our mentality are reawakened in the abstract concept. It is depicted with small pleasant spaces and comes to life again in colors. Like time, it does not repeat itself; it is not like persons, but always unites with a single soul.

Surnâme

“Tiktak”

Tuval üzeri akrilik / *Acrylic on canvas*

120x120 cm

İSKENDER PALA ROMANLARI / İSKENDER PALA'S NOVELS

Babil'de Ölüm İstanbul'da Aşk

Katre-i Matem

Şah ve Sultan

Od

Efsane

Mihmandar

Karun ve Anarşist

Abum Rabum

İtiraf

Akşam Yıldızı

Kervan

A-71

Surnâme

Kitaptaki eser sıralamaları romanların yayın tarihlerine göre düzenlenmiştir.

The order of the works in the book was made according to the publication dates of the novels.

iyi ki ÜSKÜDAR var!

Hilmi Türkmen
BELEDİYE BAŞKANI